

HRVATSKO
KATOLICKO
SVEUCILISTE
ZAGREB
UNIVERSITAS
STUDIORUM
CATHOLICA
CROATICA
ZAGREBIA

Detailed Course Syllabus

Academic year:

2025/2026

Semester:

Unknown

Study programme:

Sestrinstvo (I) (elective)

Year of study:

4

I. BASIC COURSE INFORMATION

Name: Povijesna topografija srednjovjekovne Slavonije

Abbreviation: IZBD196

ECTS: 6

Code: 218343

Prerequisites: No

Total Course Workload

Teaching Mode

Total Hours

Lecture

30

Seminar

15

Class Time and Place: HKS - according to the published schedule

II. TEACHING STAFF

Course Holder

Name and Surname: Kekez Hrvoje

Academic Degree:

Professional Title: redoviti profesor

Contact E-mail:

hrvoje.kekez@unicath.hr

Telephone:

Office Hours: According to the published schedule

Course Assistant

III. DETAILED COURSE INFORMATION

Teaching Language: Hrvatski

Course Description

Teritorij je svakako višestruki pojam koji se odnosi na određeni dio geografskog prostora koje se zauzimali pojedinci, društvene skupine i/ili institucije. Nekoliko se dimenzija društvenog života i utjecaja povezuje sa teritorijem. U prvom redu su to materijalna dimenzija poput same zemlje, tj. posjeda, ali i funkcionalna dimenzija kao što je kontrola prostora, te konačno i simbolična dimenzija poput društvenog identiteta. U svakom slučaju, zbog brojnih promjena tijekom vremena teritorij se može promatrati kao različite društveno uvjetovano procese, koji svakako imaju zajedničke karakteristike. Te se društvene procese može razmatrati kroz četiri zasebna pojma, tj. razine, koje definiraju formiranje i postojanje teritorija kao društvenog produkta – granice, komunikacije, institucionalno oblikovanje teritorija i definiranja teritorija ostvaruje se utvrđivanjem pozicije određenog teritorija naspram većeg teritorijalnog sistema. Tematski gledano tijekom nastave na predmetu obradit će se niz društvenih, ekonomskih i političkih procesa i događaja koji su oblikovali prostor srednjovjekovne Slavonije u razdoblju od 12. do početka 16. stoljeća. Tako će se analizirati i definirati pojam „Slavonije“ u srednjem vijeku, potom će se definirati i implementirati metoda povijesne demografije, ali i obraditi razvoj i razmještaj, kako urbanih tako i drugih naselja na promatranom prostoru u promatranom vremenskom periodu. Isto tako, teoretski model praktično će se primijeniti na nekoliko odabranih primjera analize povijesnih toponima sa prostora srednjovjekovne Slavonije. Tijekom rada na kolegiju obradit će se niz tema, kao što su definiranje pojma „Slavonija“ u srednjem vijeku, te definiranje ključnih pojmova (župa, županija, biskupija, vlastelinstvo, urbana aglomeracija). Isto tako, predstaviti će se ključni elementi metode povijesne topografije, ali i procesi geneze i rasta urbanih naselja, središnje funkcije urbanih naselja, potom utjecaj Crkve na razvoj kako urbanih naselja, te općenito na gustoću i razmještaj naselja, ali i tipologija utvrdnog graditeljstva tijekom razvijenog i kasnog srednjeg vijeka. Štoviše, sadržajno nastava će biti eksemplarna, tj. na nizu primjera slavonskih urbanih aglomeracija analizirat će se niz fenomena urbanog razvoja na prostoru srednjovjekovne Slavonije (Gradec, Kaptol, Zrin, Samobor...). Isto tako, posebna pažnja posvetit će se topografiji agrarnih naselja srednjovjekovne Slavonije, pri čemu će se analizirati pojedine mikro-regije srednjovjekovne Slavonije (donje i srednje Pounje, prostor Žumberačko-samoborskog gorja...). Na kraju tematizirati će se osmanska ugroza i njene posljedice na mijene prostora.

Educational Outcomes

1. Ovladati temeljnim historiografskim pojmovima iz slavonske povijesti iz razdoblja od 13. do 16. stoljeća.
2. Vrednovati temeljne procese iz povijesti srednjovjekovne Slavonije u razvijenom i kasnom srednjem vijeku.
3. Razlikovati procese povijesti srednjovjekovne Slavonije u razvijenom i kasnom srednjem vijeku sukladno historiografskim pristupima i istraživačkim dostignućima.
4. Razložiti hijerarhiju povijesnih čimbenika i razložiti kauzalnost povijesnih procesa.
5. Napisati jasan i strukturiran pismeni rad sa obilježjima znanstvenog rada.
6. Održati jasno i strukturirano složeno usmeno izlaganje.
7. Aktivno i argumentirano sudjelovati u raspravi.
8. Pridržavati se etičkih načela u radu.

Required

M. Karbić (ur.), Vrijeme sazrijevanja, vrijeme razaranja. Hrvatske zemlje u kasnome srednjem vijeku, Zagreb, 2019. (odabrana poglavlja); P. Engel, The Realm of St Stephen. A History of Medieval Hungary, 895-1526, London - New York, 2001 (odabrana poglavlja); G. Pálffy, The Kingdom of Hungary and the Habsburg Monarchy in the Sixteenth Century, New York, 2009. (odabrana poglavlja); W. Christaller, Central Places in Southern Germany, Englewood Cliffs, 1966.; N. Budak, Gradovi Varaždinske županije u srednjemu vijeku, Zagreb-Koprivnica, 1994. (odabrana poglavlja); R. Gajer, "Posjedi zagrebačkog kaptola oko Zagreba u prvoj polovici 14. st", Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, sv. 11 (1978.) br. 1., 5-102; L. Dobronić, "Topografija zemljišnih posjeda zagrebačkih biskupa prema ispravi kralja Emerika iz god. 1201.", Rad JAZU 283 (1951.), 245-318; L. Dobronić, "Topografija zemljišnih posjeda zagrebačkog kaptola prema izvorima XIII. i XIV. stoljeća", Rad JAZU 286 (1952.), 171-256.

Supplementary po dogovoru sa nastavnikom

Examination and Grading

To Be Passed DA	Exclusively Continuous Assessment NE	Included in Average Grade DA
-----------------	--------------------------------------	------------------------------

Prerequisites to Obtain Signature and Take Final Exam

Redovito pohađanje nastave – prisutnost na najmanje 70% nastave prema studijskom programu i izvedbenom nastavnom planu;

1. Uredno izvršene seminarske obveze – pripremljeno izlaganje te predana i prihvaćena pismena verzija seminarskog rada;

Stjecanje minimalnog uspjeha od 35 % tijekom nastave unutar zadanih nastavnih aktivnosti – ostvareno kumulativno.

Examination Manner

Brojčana ljestvica ocjenjivanja studentskog rada je:

nedovoljan (1) – 0 do 49,9 %
dovoljan (2) – 50 do 64,9 %
dobar (3) – 65 do 79,9 %
vrlo dobar (4) – 80 do 89,9 %
izvrstan (5) – 90 do 100 %

Način stjecanja ocjene:

1. Nastavne aktivnosti – 70 % ocjene
1. seminarske obveze – 35 %
2. aktivnost na nastavi – 35 %

1. Završni ispit – 30 % ocjene (za prolaz je nužno riješiti 50 % ispita)
pismeni ispit – 30 %

Grading Manner

Nastavne aktivnosti – seminarske obveze; aktivnost na nastavi;
Završni ispit – pismeni.

Detailed Overview of Grading within ECTS

VRSTA AKTIVNOSTI	ECTS bodovi - koeficijent opterećenja studenata	UDIO OCJENE (%)
Pohađanje nastave	1.2	0

Seminarski rad	1.68	35
Aktivnost na nastavi	1.68	35
Ukupno tijekom nastave	4.56	70
Završni ispit	1.44	30
UKUPNO BODOVA (nastava+zav.ispit)	6	100

IV. WEEKLY CLASS SCHEDULE

[Predavanja]

#	Topic
1	Uvodno predavanje
2	Pojam „Slavonija“ u srednjem vijeku
3	Ključni pojmovi (župa, županija, biskupija, vlastelinstvo, urbana aglomeracija)
4	Metoda povijesne topografije
5	Procesi geneze i rasta urbanih naselja
6	Središnje funkcije urbanih naselja.
7	Tipologija utvrdnog graditeljstva tijekom razvijenog i kasnog srednjeg vijeka
8	Urbani razvoj na prostoru srednjovjekovne Slavonije – primjer Gradeca i Kaptola
9	Urbani razvoj na prostoru srednjovjekovne Slavonije – primjer Zrina
10	Urbani razvoj na prostoru srednjovjekovne Slavonije – primjer Samobora
11	Agrarna naselja srednjovjekovne Slavonije – primjer donje i srednje Pounje
12	Agrarna naselja srednjovjekovne Slavonije – primjer Samoborskog gorja
13	Agrarna naselja srednjovjekovne Slavonije – primjer Moslavačkog gorja
14	Osmanska ugroza i njene posljedice na mijene prostora
15	Zaključno predavanje.

[Seminari]

#	Topic
1	Podjela tema
2	Predstavljanje povijesnih izvora
3	Seminarski rad – stanje istraženosti I.
4	Seminarski rad – stanje istraženosti I.
5	Seminarski rad – stanje istraženosti I.
6	Seminarski rad – stanje istraženosti IV.
7	Seminarski rad – stanje istraženosti V.
8	Seminarski rad – stanje istraženosti VI.
9	Seminarski rad – stanje istraženosti VII.
10	Seminarski rad – stanje istraženosti VIII.
11	Izlaganje seminarskih radova.

12	Izlaganje seminarskih radova.
13	Izlaganje seminarskih radova.
14	Izlaganje seminarskih radova.
15	Završni seminar.